

Kapittel 2: Demokratiteori – forventninger og virkelighet

Sentrale begrep og/eller ideer

Hva menes med følgende begrep eller uttrykk:

- Direkte demokrati
- Indirekte demokrati
- Konkurransedemokrati
- Deltakerdemokrati

Hva er forskjellen mellom det som omtales under betegnelsene ”det lille demokratiet” kontra ”det store demokratiet”?

Hva er forskjellen mellom ”kostnadseffektivitet” (indre effektivitet) og ”allokerings-effektivitet” (ytre effektivitet) når det gjelder kommunenes tjenesteyting?

Resonnementer og/eller sammenhenger

Gjør kort rede for sentrale normative verdier etableringen og videreutviklingen av kommuneinstitusjonen i Norge har vært tuftet på. Har verdigrunnlaget endret seg noe i tiden etter 1837 og fram til i dag, og i så fall hvordan kan dette forklares?

Hva er forskjellen mellom et negativt frihetsideal og et positivt frihetsideal? Hva slags frihetsideal preger debatten om kommuneinstitusjonen i dagens Norge?

Gjør kort rede for hva det betyr når folk sier at kommuner skal fungere som ”en skole i demokrati”. Synes du at kommuner spiller en viktig rolle som ”en skole i demokrati” i dagens samfunn? Hvorfor eller hvorfor ikke?

Hva er hovedforskjellen mellom det som går under betegnelsen ”deliberativt demokrati” og andre demokratiteoretiske tradisjoner? Gi noen eksempler på tiltak gjennomført i enkelte kommuner som etter din oppfatning representerer et deliberativt demokratisk perspektiv.

Er deltakelse i lokalvalg (kommunestyre- og fylkestingsvalg) en god indikasjon på demokratiets ve og vel i en kommune eller et fylke? Hvorfor eller hvorfor ikke?

Vil en sammenslåing av kommuner til større enheter etter din oppfatning ha noen konsekvenser for lokaldemokratiet i din bostedskommune? Begrunn ditt svar.

Hvilke forhold gjør det vanskelig å realisere direkte demokrati i din bostedskommune? Er direkte demokrati fullstendig umulig i dagens Kommune-Norge, eller er det mulig å tenke seg et større innslag av direkte demokrati? Hva taler for, og hva taler imot?

Opplegg for empiriske undersøkelser

Dersom du skulle gjennomføre en undersøkelse for å sammenligne verdigrunnlaget for kommuner i Norge med verdigrunnlaget for kommuner i et annet land, hvordan ville du gå fram? Hvilke empiriske forhold vil du rette søkelyset mot?

Tenk deg at du ble bedt om å utnevne Norges ”mest demokratiske kommune”. Hva ville du legge til grunn for en slik vurdering?

Har din bostedskommune gjennomført noen tiltak i den senere tid for å gjøre kommunen mer ”demokratisk”? Hva har den gjort, og hvordan ville du beskrive hovedtendensen i kommunens demokratiske fornyelsesprosess?